

SAMLADE SKRIFTER

AV

AUGUST STRINDBERG

TJUGOÅTTONDE DELEN

INFERNO OCH LEGENDER

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

INFERN O

OCH

LEGENDER

AV

AUGUST STRINDBERG

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Copyright. Albert Bonnier 1914.

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1914

INFERNO

Motto: 1) Courbe la tête, fier Sicambre!
Adore ce que tu as brûlé,
Brûle ce que tu as adoré!

- 2) Och jag skall vända mitt anlete emot en sådan man och slå honom med förfäran, så att han skall bliva en varnagel och ett åtlöje bland folket.

Hesekiel XIV: 8.

- 3) Och bland dessa äro Hymeneus och Alexander, vilka jag har överlämnat åt Satan, på det att de genom denna tuktan skulle lära sig att icke mera försmäda.

1:sta Timot. I: 20.

I.

Den Osynliges hand.

Det var med en känsla av vild glädje jag återvände från Nordbanans station, sedan jag där avlämnat min lilla hustru, vilken skulle fara till vårt barn, som insjuknat i fjärran land. Fullbordat var alltså offret av mitt hjärta! Våra avskedsord: När ses vi igen? — Snart! återljödo ännu såsom osanningar, vilkas bedräglighet man icke vill tillstå för sig; en aning sade mig, att det var för alltid vi nu hade skilts. Detta farväl, som vi utbytte i november månad 1894, blev verkligen också det sista, ty till denna stund, i maj 1897, har jag ännu icke återsett min kära hustru.

När jag hunnit till Café de la Régence, slog jag mig ned vid det bord, där jag förut brukat sitta med min hustru, min vackra fångvaktarinna, som dag och natt spionerade på min själ, gissade till mina hemliga tankar, bevakade mina idéers lopp, svartsjukt iakttog min andes strävan mot det okända.

Återskänkt åt friheten, erfar jag med ens en expansion av själens innestängda kraft och lyftes upp över småaktigheterna i storstaden, denna skådeplats för intellektuella strider, där jag nyss vunnit en seger, i sig själv futtig, men för mig oerhört stor, då den utgjorde uppfyllelsen av en ungdomsdröm,

som drömts av alla samtida skriftställare i mitt hemland, men förverkligats allenast av mig — nämligen att bliva spelad på en Paris-scen. Teatern ingav mig nu avsmak liksom allt vad man har ernått, och vetenskapen lockade mig. Ställd i valet mellan kärlek och vetande, hade jag bestämt mig för att söka nå kunskapens höjder, och i det jag brände å båle min tillgivenhet, glömde jag det oskyldiga offret för min ärelystnad eller min kallelse.

*

Väl anländ på nytt till mitt eländiga studentrum i Quartier latin, grävde jag i min koffert och drog fram ur deras gömställe sex deglar av fint porslin, i förväg köpta för pengar som jag hade stulit från mig själv. En eldtång och ett paket rent svavel fullbordade laboratoriets inredning. Sedan var det bara att göra upp en smältugnseld i kaminen, stänga dörren och fälla ner gardinerna, ty tre månader efter Caserios avrättning var det farligt att syssla med kemiska redskap i Paris.

Natten faller på, svavlet brinner med avgrundslågor, och mot morgonsidan har jag konstaterat närvaron av kolämne i denna för enkel ansedda kropp, som kallas svavel, och därmed tror jag mig ha löst det stora problemet, kullkastat den härskande kemin och vunnit den odödlighet, som är de dödliga medgiven.

Men huden på mina händer, som blivit stekt framför den starka elden, lossnar och faller av i fjäll, och den smärta, som framkallas av händernas möda vid avklädningen, påminner mig om vad min seger kostat. Ensam i sängen, där ännu en doft av kvinna

dröjer kvar, finner jag mig säll till mods; en känsla av psykisk renhet, av manlig jungfrulighet gör att jag skådar på mitt förflutna äktenskapsliv såsom något orent, och jag är ledsen att ej äga någon, till vilken jag kan frambära min tacksamhet för befrielsen från dessa förnedrande bojor, dem jag brutit utan vidare omständigheter. Jag har nämligen blivit ateist under årens lopp, när jag märkt hur de okända makterna lämnat världen åt dess öde utan att giva ett livstecken ifrån sig.

Någon att tacka! Det finnes ingen tillstädes, och min tvungna otacksamhet trycker mig som en börda!

*

Svartsjukt mån om min upptäckt, tar jag inga mått och steg för att utsprida den. I min skygghet vänder jag mig ej till auktoriteterna och akademierna. Emellertid fortsätter jag mina experiment, allt under det att sprickorna på händerna förvärras, öppna sig och fyllas med kokssmulor, så att blod sipprar ut och plågorna bli outhärdliga. Allt jag vidrör framkallar smärtor, och ursinnig över denna pina, som jag är hågad tillskriva de okända makter, vilka i så många år förföljt mig och lagt hinder för mina bemödanden, undviker och försummar jag människors sällskap, ger återbud till bjudningar, stöter vänner ifrån mig. Tystnad och enslighet breda sig omkring mig, ett ökenlugn, högtidligt och förfärande, uti vilket jag på trots utmanar den osynlige, brottas kropp mot kropp, själ mot själ. Jag har bevisat närvaron av kolämne i svavlet; nu skall jag uppvisa väte och syre, ty de måste finnas däri. Apparaterna räcka ej mera till,

jag står utan pengar, händerna äro svärtade och blödande, svarta som nöden, blödande som mitt hjärta. Ty samtidigt underhöll jag en brevväxling med min hustru och berättade för henne om mina kemiska framgångar, på vilket hon svarade med bulletiner om vår dotter och strödde in små förmaningar om det fåfängliga i min vetenskap och om dåraktigheten i att vräka bort pengar på slikt.

I ett anfall av rättmätig stolthet, gripen av ett rasande begär att göra mig själv illa, begår jag självmord, i det jag avskickar ett skändligt, oförlåtligt brev och säger farväl till hustru och barn, låtande förstå att en ny förbindelse lagt beslag på mina tankar.

Skottet har träffat. Min hustru svarar med en ansökan om skilsmässa.

Ensam, självmördare och lönnmördare, glömmar jag det brottsliga i saken för grämseln och bekymren. Ingen kommer och besöker mig, och jag kan ej söka upp någon, då jag stött mig med alla.

Jag känner mig lösgjord, drivande på ytan av ett hav efter att ha avskurit ankartåget utan att äga några segel.

Emellertid uppenbarar sig nöden i form av den obetalda hyresräkningen och avbryter mina vetenskapliga arbeten och metafysiska grubblerier genom att kalla mig åter till jorden.

På detta sätt nalkas julen. Jag har något tvärt avslagit en inbjudning till en skandinavisk familj, däri atmosfären misshagar mig på grund av ett visst självsvald, som plågar mig. På kvällen, när jag sitter ensam, ångrar jag mig och går dit ändå. Genast som man satt sig till bords, börjar midnattskalaset med stoj och översvämande glädje bland de unga